Чурапчыга күн тахсар!

САҢА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

2011 сыл
От ыйын
23
күнэ
субуота
№98
(10347)

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫНЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Оҕо сайыннъы сынньалонга

ЧУРАПЧЫГА — РЕСПУБЛИКАТААҔЫ ФЕСТИВАЛЬ

От ыйын 18-19 күнэригэр Мындаҕайыбыга "Кустук" лааҕыр базатынар саастарын ситэ илик оҕолору социальнай-реабилитациялыыр республикатааҕы кинигэр сайынгы лааҕырдарын IV-с республикатааҕы "Биһиги – бэйэбит дойдубут патриоттарабыт" фестиваль буолан аста. Тэрийээччилэринэн Үлэҕэ уонна социальнай сайдыыга министерство уонна Чурапчытааҕы саастарын ситэ илик оҕолору социальнай реабилитациялыыр кинигэ буоллулар.

Фестивалга 12 улууһтан – Амма, Үөһээ-Бүлүү, Бүлүү, Нъурба, Горнай, Мэҥэ-Хаҥалас, Нам, Хаҥалас, Таатта, Уус-Алдан, Дьокуускай, Чурапчы, барыта 150 киһи хоттьаныы ыллва. Фестиваль аһыллыытынар эрдэ тыалы эттилэр: Үлэҕэ уонна социальнай сайдыыга министерство үлэһиттэрэ Слепцова У.П., Попов А.В., улуус баһылыгын социальнай боппуруостарга солбуйааччы Сарсыдаев С.А., Мындаҕайы нэһилиэгэ баһылыга Петров М.М., Республикатааҕы саастарын ситэ илик оҕолору социальнай-реабилитациялыыр кинигэ директора Сергеева М.М., улууспааҕы социальнай харалта управлениетын начальнига Елисеева П.Л., үөрэх управлениетын специалиһа Иванов А.М., "Кустук" экологическай кинигэ директора Абрамов С.С. уонна биһиги тэрилтэбит директора Саввина М.Н. Фестивальга үөрүүлээхтик аһыы кэнниттэн, кэлбит делегацияларга бэйэлэрин улуустарын, лааҕырдарын сырдатар литературнай монтажтарын, эҕэрдэ концертарын көрдөрдүлэр. Киэһээтин үнкүү-биитин, көрдөөх сынньалан тэриллибэ.

Иккис күнүтэр сарсыардаттан кэлбит делегация барыта 7 хамаандаҕа араҕыста. Оҕолору түмэр сыалларах тренингыгынан ыытыллыбына. Оҕолор "Я – патриот", "Монстр", "Бревно", "Берлинская стена", "Доверие", "А, ну-ка...", "Реклама" диэн 7 станцияттан соппоотулар. Оннооһуу түмүгүнэн "Гости", "Ураанхайдар", "Смайлики", "Стрит-файт", "Солнышко", "Орлы", "Патриоты" хамаандалар үөскээтилэр. Салгыы "Школа безопасности" спортивнай күрэхтэһиигэ бардылар. Күрэхтэһии 8 этабынан ыытыллына: "Установка палаткн", "Мышеловка", "Оказание первой медицинской помощи", "Навесная переправа", "Полоса заданий", "Параллельные веревки", "Переправа через болото", "Переправа через бревно". Ыһыллаах-хаһыллаах, көрдөөх күрэхтэһиигэ бары ситиһиилээхтик кыттыыллар. Миэстэлэстит хас биирдии хамаанда чилиэннэрэ, I-кы миэстэлээхтэр – палаткаҕа, II-с – уулаар мэһэйдэрдүгүнэн, III-с – флеппканан наҕараадаланан үөрүүлэрэ үксээтэ.

Делегация салайааччыларытар "Оҕолор сайынгы сынньалаҥнарын тэрийиигэ саҥаны киллэрии" темаҕар тоҕурук остуол буолла. Министерство кылаабынай специалиһа У.П. Слепцова, информационнай методическай отдел салайааччыта А.В. Попов салайан ыыттылар. Улуустарынан лааҕырдары тэрийиигэ саҥаа атастастылар уонна саҥа кинэрбит докумуоннары ырытан, суболаһан, ниһикки үлэни былаанныаттылар.

Уопсай түмүккэ I-кы миэстэни Үөһээ-Бүлүү хамаандата ыһан бүтүн Россиятааҕы "Орленок" лааҕырга 3 путевканан, II-с миэстэлээх Бүлүү хамаандата – "Океан" лааҕырга 2 путевканан, III-с миэстэлээх Мэҥэ-Хаҥалас уонна Чурапчы оҕолоро "Булуус" лааҕырга иккиэлии уонна кэлбит улуустар бары республикатааҕы "Кэскил" лааҕырга иккилии путевканан наҕараадаланыылар.

Оҕолор сайынгы лааҕырдарын тэрийиигэ куратор У.П. Слепцова саналаһан үлэлээннэх "Кустук" лааҕыр турар сирэ-уота, базата оҕо сынньанарыгар бары өттүнэн табыгастаах, туспаҕай эбит. Министерство аатыттан улуус дьаһалтатыгар (комиссия председателэ С.А. Сарсыдаев), "Кустук" лааҕыр үлэһиттэригэр, үөрэх управлениетыгар, социальнай харалта начальныгар, бэйэбит Чурапчытааҕы реабилитационнай кинимит коллективыгар республикатааҕы дьаһалы үрдүк таһымнаахтык тэрийбиттэригэр, оҕолорго үчүтэй сынньаланы болахтэбиттэригэр, төрөөбүт дойдубут кэрэ-мааны айылҕатын көрдөрбүттэригэр дириҥ махталбытын тиэрдэбит. Министиэтин "Кустук" лааҕыр базата тупсарыгар, сайдыытыгар биһиги министерствобыт бэйэтин көмөлүн, бырайыатын оҥорор быһаанньах Чурапчы сиригттэн айаннаатыбыт."

Икки күн устата ыытыллыбыт фестивалга оҕолор бэйэ бэйэлэрин кытта билсэн, доҕордоһон, Амма өрүс ыраас уутугар дуоһуйа сөтүөлээн үөрэн-көтөн, сынньанан, махтанан, эһиэкэ Бүлүү улууһугар көрсүөх буолан тарҕастылар.

Д.У. НЕУСТРОЕВА, Л.К. ДЬЯЧКОВСКАЯ

Сонуннар

БАСТЫҢНАР КЭККЭЛЭРИГЭР КИИРДИБИТ

Барыбыт билэргит курдук, бэс ыйын бүтэһик күннэригэр Нъурба улууһугар Кытальыктаах диэн сиргэ республикатааҕы ыччат ыһыаҕа ыытыллыбыта. Онно баһылыктаах делегациябыт ситиһиилээхтик кыттан кэлбитин ахтан аһарыахпын баҕарабын.

Мустубут дьон барыбыт ыһыах үөрүүлээх аһыллыытынар сахалыы таҥаһы толорору таҥнан, республикабыт вице-президиэнэ Дмитрий Глушко, "Нъурба улууһа" муниципальнай тэриллиэн баһылыга Владимир Прокопьев эҕэрдэ тылларын иҥиттилэр.

Спортивнай күрэхтэһиилэргэ многоборьеҕа улууспутуттан Петр Старостин "Дьапын соннооуларын" призерун Николай Никольевы, ааспыт сылларгы ыччат ыһыаҕын чемпионун Алексей Кутуковы кэнниттэр хаалларан, чемпион үрдүк аатын ылан охсорлоох "Сивтай" трактордыын наҕараадаланна. "Саха КВН лигатыгар" Төлөй нэһилиэгиттэн "ТЫГС" хамаанда "Уран тыл" номинацияҕа кыайыллааҕынан тахсан радиомикрофон тутта. Быйылгы ыһыах урастыыннан ыччат государственнай политикатыгар бырайыактары көмүскэһиэн буоллаҕа. Маанэ Чурапчы делегациятыттан Төлөй нэһилиэгин ыччата, КВН хамаандатын капитана Максим Смирников "Сайыллыктаабын" бырайыагынан 130 тыһыынча солк. суумалаах грант ылан үөрүүбүтүн өссө үрдэттэ.

Ыһыах сабыллыытыгар Боотуруускай улуус тэриллибитэ 375 сылынан Чурапчы–Дьокуускай–Нъурба–Мириэй маршрутунан сүүрүүгэ барбыттар кэлэн кыттыыны ылыллар.

Онон республикатааҕы ыччат ыһыаҕар ситиһиилэммит, улууспут аатын чиэстээхтик көмүскээбит дьоммутун эҕэрдэлиибин уонна инникитин өссө үрдүк дабайыллыбыт баҕарабын!

Николай ДЬЯКОНОВ.

НЭҺИЛИЭКТЭРТЭН СОНУННАР

Бу күннэргэ нэһилиэктэр иһитиннэриилэрэ манныктар:

Мутудайга дьон оттоон, сир астаан, ыраатан эрэллэр. Быйыл аһынга бөрөтө баар, оптутун наһаа сиэбит, онон от аҕыйах кэлэрэ буолуо диэн олохтоохтор сабаҕалыыллар. Сыл аайы сайдыы баран иһэриэзин сибээстээн, тутуу үлэтэ албэҥ эрэр. Быйылгы бырайыакка анардас ибэлэргэ дьиэҥэн хааччыйыыга үлэ ыытыллыа турар. Бу сүрдээх туһалаах уонна кэрэхсэбиллээх дьыала диэн этиэххэ сөп. Оны таһынан, саҥа оскуола үлэтэ-хамнаһа эмиэ тохтообокко, олоххо киирээри тутулла тураллар. Сайыны туһалаахтык атаары өйдөбүлэ оҥорор кытары баар. Быйыл иккис төгүлүнаһыыбыт кымыс лааҕыра уонна уруккутун курдук оскуола оҕолоругар анаан пришкольнай лааҕыр иккиэн үлэлии тураллара киһини үөрдэр.

Чыаппара нэһилиэнньэтин иһигэр водопровод турбата тардыллыбыт. Аны биллигин уота эрэ холбоноро хаалыбыт буоллаҕа, дьонэрэ бачча кураан кэмнэригэ уунан үөрэ-көтө туһанаары кэтэһэ сылдьаллар. Кырдьык даҕаны уу күн аайы дьиҥэ-уоҥа, оҕуруокка наһаа наада. Чаачыгыйтан Чыаппараҕа дылы суолу грависдаан, үчүгэйдик тупсаран оҥорорго үлэ ыытыллыбыта. Барыта бүтэн, суоллара-иистэрэ массыына сылдьарыгар мэһэйдэри көрсүбэт буоскук. Волонтёрскай уонна пришкольнай лааҕырдара сезоннарыын үлэлии турар. Онон чыаппараалар да үлэлэрэ-хамнастара күн аайы тиһиэҕэ-хаҥаа оҥорор эбит.

Лилия ПОПОВА.

СИА СОНУННАРА

СОЧИ. Сыл ахсын ХИФУ тутар этэрээтин устудьуоннара Сочи куоракка олимпийскай объектары тутуугa үлэлииллэр. Быйыл 20 киһилээх «Легион Молодой Гвардии – Сочи» этэрээт ХИФУ 12 устудьуонун сыһыаран үлэлии сылдьар.

ЫТЫК-КҮӨЛ. Таатта улууһун Чыпчаайы салаанньэтигэр от ыйын 28-30 күнэригэр үтэлэ кубулуйбут ыччат республикатааҕы «От-шоу» күрэҕэ ыытыллыаҕа. Кыттааччылар от охсуутугар, бугул онорууттар, от кэһиитигэр күрэхтэһиэхтэрэ.

САҤААР. От ыйын 11 күнүнээҕи көрдөрүүнэн республикаҕа от үлэтигэр биир бастыҥ көрдөрүүлээх Кэбээйи улууһа быламмытын хаалан иһэр. Улуус дьаһалтатын тыа хаһаайыстыбатын сүрүннүүр специалиһа Андреев иһитиннэрэринэн, уопсайа 1361 тонна от былаанныттан 502 тоннката баҕана.

САҤААР. От ыйын 17 күнүгэр Саҥаар аэропордутар Ми-26 вертолет "Прогноз" САО геологтарыгар таһаҕас аҕалла. Эмиэ бэл сиргэр улахан вертолет рейса тиийэр. "Мангазейское" үрүҥ кимүһү хостуур сир геологтарын көрдүүр-сыаналыыр үлэлэрин күүһүрдэр.

ЧОКУРДААХ. От ыйын 13-15 күннэригэр вице-премьер Феодосия Габышева Аллайыахаҥа улууһугар сырытта. Командировка кэмигэр улуус активын кытта мунньах ыытта, ону таҥэ сэр сайынгы дорообуйатын чэбдигирдэр итэҕэһэ сыпыһаллаҕ лааҕырдарын, социальнай уонна оҥорор дьиэ-уот эйгэтин тутуулларын көрдө.

«Мак – 2011»

САХА ЫЧЧАТА НАРКОТИГЫ УТАРЫ !

От ыйын 20 күнүгэр Мырыла нэһилиэгэр "Мак-2011" диэн республиканскай таһымнаах наркотигы утарыы акцията ыытыллыбыта.

Маны республикабыт араас муниципуостан кэлэ сылдьар "Эдэр ыччат акыбыайыктарын сайынгы оскуолатын" ыччаттара киэһээ кытта сылдьыбыттара. Киэһэ ыччат отделын начальнига Н.В.Дьяконов салайан илдьэ сырыта. Маны таһынан С.А.Сарыдаев председателлээх Антинаркотическай комиссия чилиэнэрэ уонна Айылаа харыстабылын инспекциятын инспектора В.В.Захаров кытта сылдьыбыттара.

Мырыла нэһилиэгэ баһылыгын солбуйаачыта И.И.Брызгаев көрсөн, колонпуҥа үүнэр сиригэр, дэриэбинэ кытыытыгар сирдэтэ. Эдэр ыччат эрчимнэхтик хамсанан, 2 гектардаах сиригэн колонпуҥаны үрүҥ уматтылар.

"Мак-2011" наркотигы утары акция кыттыылаахтарга саналарын үллэстэллэр:

Чурапчы улууһун баһылыгын социальнай боппуруостарга солбуйаачыта С.А.Сарыдаев:

– Мин Антинаркотическай комиссия председателэ буолабын. "Профилактика правонарушений" диэн улууспутугар инникэ арыһыны, наркотигы утарар уонна бэрээдэги кэһиини суох оҥорор программалаахпыт. Сокуоннай саастарын туолбут оҕолорго хас да программа үлэлиир, онтон бирдэстэриниэн бу "МАК-2011" буолар. Бу күннэргэ "Эдэр ыччат оскуолата" үлэлэ түмүктэнэн эрэр, онно сөп түбэһиниэхэ, бу Мырыла сиригэр-уотугар кэлэн, колонпуҥа диэн наркотиктаах оту үрүҥэн уэаттыбыт. Колонпуҥаны уматар үлэлэр сыллата аайы ыытыллаллар, эһиилии быыаҥҥа эмиэ баар. Биһиги наркотигы утары үлэбит маны түмүктэнэн хаалбат. Оскуолаларга, сыныалаҥ лабаҕырдарыгар араас хабаанньах акциялар, пропагандалыыр тэрээһиннэр ыытыллыыллар. Бу программа сыыһа-халтыта үлэлиэҕэ, оскуолаларга наркотигы утары ыйаллаах стендалэр оҥоһуллуохтара. Оҕолор кыра эрдэхтэриттэн наркотик туох куһаҕанаҕын билэн улаатыахтаахтар. Оҕолорго, эдэр ыччакка наркотигынан туһаммакка сырдыкка-кэҥэҕэ талаһаргытыгар, спордунан, үөрэҕинэн, тус бэйэбит культурабытынан дьарыктанаргытыгар, сайдаргытыгар баҕарабын эта.

Вали Скрябина, Хангалас улууһа:

– Мырыла кэрэ айылҕаахаа сиригэр-уотугар кэлэн, колонпуҥа диэн үүнэр колуонэҕэ, эдэр ыччакка буортулаах оту үрүҥэн суох оҥорор сыалларах кэлэн турарым миэхэ улахан суолталаах. Төҕө диэтэхэ, бу от кыһи доруобуйатын буортулуур, дьылҕатын алдьатар, нэриэмэ дьиэтиттэн, дьиэ кэргэниттэн тэйиттэр. Оҕо иһин биһиги эдэр ыччаттар инникэбитин өйдөөн, наркотигы утарыахтаахпыт. Наркотиктан ураты олоҕо араас элбах интэриэһинэй, үчүгэй дьарыктар баалларын. Хаһан да куһаҕан дьаллыкка ылларыыман, чэл өйдөох-санаалаах буолуҥ!

Пьургуйаана Иванова, Сунтаар улууһа:

– Мин колонпуҥэ туһунан элбэҕи хаһыаттан, интернеттан аахпытым. Колонпуҥэ киһи мэйиитин ииригирдэр, бэйэҕин кыайан хонтуруолламмат, дуоһуйбут курдук буолаҕын, туту барыҥын умнаҕын. Уонсайыннан эттэххэ, наркотиктан киһи олоҕо туспан да, кыһалҕата аҕыйаан да барбат. Үүнэр ыччат бу акция кэнниттэн өйө-санаата уларыйыа, наркотик дьиэ-чахчы куһаҕаныын өйдуохтэрэ диэн эрэнэбин.

Елена МАКАРИНСКАЯ.

Бэс ыйын 26 күнэ – Аан дойду үрдүнэн наркомания уонна наркотигы сокуона суох эргитии утарыы охсуһуу күнэ. Бу күн ахсынньы 7 күнүгэр 1987 сылларахха Аан дойдутаабы наркотигы утары конференция рекомендациятынан олоҕуран ООН Генеральнай ассамблеятынан биллэриллибитэ.

1998 сылларахха ООН Генеральнай Ассамблеятыгар анал сессия ыытыллыбыта. Маны кэлэһиэнтэ кордорүүлэрин 2008 сылга диэри лаппа аччатарга сылдьан-сорук турбута. Ол эрэн биллэнэ турбутун Аан дойду үрдүнэн наркотигы туһанар дьон ахсаана аҕыйыахтааҕар эбиллэ турар (185 эмолүйүөн кэһиттэн иэдэһэ суох). Бу-барыта 15-тэн 30-гар диэри саастаах эдэр ыччат.

Соторутааҕыта республика Президенэ Егор Борисов Наркотигы утарыы охсуһар комиссия ыччат оттотугар наркотигы профилактикалааһын, үөрэх кыһаларыгар, оскуолаларга үөрэнэр оҕолор истэригэр тестирование ыытыы боппуруостарынан мунньаһын ыытыннарбыта. Саһатан эттэххэ, муус устарга РФ Государственнай сэбиэтин президиумун мунньаҕар Егор Борисов оскуолаларга наркоманияны профилактикалыыр эрдэттэн булар сылдьаллаах тестированиелары ыытар туһунан этиитин Россия Президенэ Дмитрий Медведев уонна мунньах ыытыллыахтара өйөөбүттэрэ.

Онон комиссия мунньаҕын түмүгэр республикабыт Наркоманияны утары үлэлиир комиссията туспаах министерстволарга 2011 с. балаҕан ыйын 1 күнүгэр диэри СР Правительствотыгар уоранэччилэргэ маниһык тестированиены ыытыы механизмын бырайыактарын бэлэмнииргэ сорудахтаата.

Бүгүн эрэ буолбахха-
Сарсын да...
Салгыы да...
Олоҕун тухарыҥ!
Сахам кэлэр көлөлиин
Туруулаһан тустаһыҥ!
Олигэҥ сырдык эрэллэ!
Салгыыбаҥа салайсыам!
Общегэм цэлэн ого тутуом!
Сиэрин сиэтэрим!
Туомун тутуһуом!

"Одук" ыччат түмсүүтэ сэһэргэстэн.

Аастыт сылга "Айар айан" бырайыак ыччаттара ("Одун" ыччат түмсүүтэ, "Түмэн" студеннар түмсүүлэрэ, саха эстрадатын биир ураты суоллаах ырыаһыта Дэкида) кэлэн барбыттарын ойдүүргүт буолуо. Онно улуусунут ыччаттарын кытары аһаҕас кэпсэтии быһыытынан төгүрүк остуол ыытыллыбыта. Кинилэр ойдөруун-санааларын, идеяларын, олохтоох дьонтого сыһыаннарын мин олус биһирээбиттим. Кэпсэтиигэ чэл олох, ыччат кыһалҕатыгар үгүс санаа этиллибитэ. Тимир суол кэлээри туһарынан, араас сыһыы боппуруостар көрөйбиттэрэ. Ол иһигэр наркомания туһунан эмиэ сэһэргэстибиппит.

Биһиги аҕыйах ахсаанньах норуоппут. Дьоммутсэргэбит, ыччаттыгарыыга, табахха охторун таһынан аны наркомания кыһаанах ытарчатыгар ыллардаҕына астэр суолга үктэнэрбит саарбаҕа суох. Аҕыйах сылгаҕа ити тыл биһиэхэ хаһан да сыһыана суоҕун, хаһан да биһиэхэ кэлиэ суоҕун курдук саныырбыт. Ол эрэн наркотиктан тутулуктаах буолуу куттала республикабыттыгар суһаабыта кистэл буолбатах.

Кэнники кэмнэргэ командировкаларга, атын сирдэрэ сылдьан ыччаты көтөн көрөбүн. Чэл олоҕу тутуһар, онно эдэрдэри коҕуллүүр, бэйэлэрин холобурдарынан атыттары батыһыннарар сайдам санаалаах, сытыы өйдөөх, кэскиллээх ыччат элбэҕиттэн олус үөрэбин. Ол гынан баран, үлэлээххамнастаах, үөрэхтээх, олорор усулуобуйалаах дьон өргөтугар оннук. Оттон ускул-тэскил сылдьар, дьиэҕэ киһиэхэ олорор усулуобуйата суох, иһээччи төрөппүттэрдээх, олох очурдарыгар кыра эрдэхтэриттэн оҕустарбыт подросток оҕолор элбэхтэр. Кинилэр наркомания суостаах суолугар түргэнник киирэллэр, албыныталлар.

Үксүн сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолор дьоҥҥо итэҕэйиэтиэ буолан дуу, атыттартан хаалсыбаары дуу, "крутой" буолалларын кордороору дуу, мээнэ санаһы, туох эрэ дьиэтигини боруобалыыр санаатан дуу бастакы "дозаны" ылаллар. Киэһэлэр билбэттэр бу туохха тиэрдэрин, хайдахтаах курдук кутталлаах быһыыны оҥорон эрэллэрин, сытыы быһах сиинньигэс биэтинэн хаамалларын. Хас биирдии киһи наркотиска араастаан ылыллар. Сорох бастакы боруобалаһыҥ кэнниттэн, сорох биир хаһан да тоҥүбэт оҥуурдаах суолга үктэнэр, сорох биир сыл, аҕыйах ый иһигэр "наркоман" диэн олоҕун тэхарыһ сотуллубат клеймону көтөр.

Наркотик диэн киһиэн эйфориэҕэ, үрдүк үорүү үгэллэргэ киллэрэр күүстээх вещество. Киин элементтан ылыллыан (марихуана, гашиш, опиум, иэдэһиттэн) эбэтэр химия комбүнэн оҥоһуллуон сөп. Сорох ардыгар психотроннай балаҕаттан күүстээх эмтэри тутталлар. Наркомания – организм тохтоло суох дьаатыһан сүһүрүүтэ, киһи сатаан утарыы охсуспат наркотиска наадыйбытыгар. Наркотиктаммыт киһи дууһа, эт ыарыыта диэн билбэт, билигин буола турарыгар ылыммат, бэйэтин хонтуруолламмат буолар. Ол эрэн, киһи хаанынгар наркотическай вещество баар эрэ кэмнэргэ оннук. Наркотик дьайыытыгар аастаҕына киһи "ломкалыыр" (депрессия, сүһүөх, быччыҥ ыалдьыыта, нгинир тардыыта, кыайан утуйбат буолуу-уоҕайыыннын организм үлэтэ бүтүнүү кэһиллибиттэн оһоруна сатаанына). Эйфория сүтэр, туох барыта чэпчэки курдук буолан бүтэр, аны киһи ломкалыырыттан куттанан наркотиктаһар.

Наркомания биир корүҥүнэн токсикомания буолар. Наркотик оннутар токсикоманнар араас дьаатыгар сыттыыллар (клей, лаах, бензин), онтукалара ньэрбиэкэй системаҕа бүтүнүү уонна мэйиигэ улахан охсуулуу оҥорор. Бу – олус кутталлаах. Төҕө диэтэхэ, этиллибит дьаатыгар киһи хаһыык баҕарар маҕаһыыннаан чэпчэки сыанаҕа булуон сөп. Ол да иһин буолуо, токсикоманиянан кыра саастаах оҕолор кыттарыгар дьарыктаналлар. Токсикоманнар мэйиилэрэ сүһүрэн сайдыыларга быһаарар (слабоумие).

Наркомания – эпидемия курдук. Дьоҥу-норуоту эһэр кутталлаах. Россия Доруобуйатын харыстабылын министерствотын даанньайыынан, билигин подростоктартан 70 %-ра наркотическай веществону иэһиэ боруобалаабыттар. Наркодиспансердарга учуокка турар саастарын ситэ илик оҕолор ахсаанньара уонунан төгүл алдьэбит. Бу дьаатган тутулуктаах буолбут дьон наркотик булаары сокуоҥу кэһээллэр, буруйу оҥороллор, 70 %-нга тиийэ наркоманкыргыттар проституциянан дьарыктаналлар. Наркомания биир суоһуур куттальыан ВИЧ буолар. Дойдута баар барыта ВИЧ-таахтартан 80 %-ра наркотигы биир укуолунан туттубут дьон.

Билигин кэмнэ ханна да тиийдэрбит наркомания куттальын, куһаҕанын туһунан иитэр, билэр, көрөр, информацияны ылар кыах баар буолуохтаах. Оннук эрэ буоллаҕына профилактика ыытыллыа этэ.

Саха сайдам ыччата наркомания, токсикомания курдук дьаатыгар туһаныа, бэйэтин олоҕун алдьатыа, инники кэскилин сарбыйыа суохтаах. Ол туһугар барыта биирдэ түмэн аралас акцияларга, тэрээһиннэргэ, чэл олоҕу көҕүлүүр дьаһаллары ыытыахтаахпыт. Онон, эдэр ыччат, сомоҕолоһон, биир санааҕа кэлэн, норуоппут, дойдубут аатын түһэн биэримиэҥит, малдьы инибит диэки хардыылыаҥыҥ!

Наталья ПУХОВА.

	Понедельник, 25 июля	Вторник, 26 июля	Среда, 27 июля	Четверг, 28 июля	Пятница, 29 июля	Суббота, 30 июля	Воскресенье, 31 июля
ОРТ 1-й канал	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 Федеральный судья 11.50 Женский журнал 12.20 Модный приговор 13.20, 04.10 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.25 Хочу знать 16.00 Т/с "Обручальное кольцо" 17.00 ЖКХ 18.15 Т/с "След" 18.55 Давай поженимся! 19.55 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Последняя встреча" 22.30 Т/с "Побег" 00.30 Т/с "Борджиа" 01.30 Х/ф "Ловушка" 03.20 Т/с "Спасите Грейс"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 Федеральный судья 11.50 Женский журнал 12.20 Модный приговор 13.20, 04.10 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.25 Хочу знать 16.00 Т/с "Обручальное кольцо" 17.00 ЖКХ 18.15 Т/с "След" 18.55 Давай поженимся! 19.55 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Последняя встреча" 22.30 Свидетели 23.30 Т/с "Побег" 00.30 Т/с "Безумцы" 02.25 Х/ф "Ну что, приехали: Ремонт?"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 Федеральный судья 11.50 Женский журнал 12.20 Модный приговор 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.25 Хочу знать 16.00 Т/с "Обручальное кольцо" 17.00 ЖКХ 18.15 Т/с "След" 18.55 Давай поженимся! 19.55 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Последняя встреча" 22.30 Среда обитания 23.30 Т/с "Побег" 00.30 Т/с "Любовницы" 01.30 Т/с "Калифрения" 02.05 Х/ф "Бейсбольная лихорадка" 04.00 Т/с "Спасите Грейс"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 Федеральный судья 11.50 Женский журнал 12.20 Модный приговор 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.25 Хочу знать 16.00 Т/с "Обручальное кольцо" 17.00 ЖКХ 18.15 Т/с "След" 18.55 Давай поженимся! 19.55 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Последняя встреча" 22.30 Человек и закон 23.30 Т/с "Побег" 00.30 Д/ф "Верушка: Жизнь перед камерой" 02.00 Х/ф "Мужской стриптиз" 03.45 Т/с "Спасите Грейс"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40 Жить здорово! 10.50 Федеральный судья 11.50 Женский журнал 12.20 Модный приговор 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.25 Хочу знать 15.55 Т/с "Обручальное кольцо" 16.55 Жди меня 18.20 Поле чудес 19.10 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Две звезды. Лучшее 23.00 Х/ф "Загадочная история Бенджамина Баттона" 02.05 Х/ф "Убийцы на замену" 03.40 Х/ф "Эди"	06.00, 10.00, 12.00 Новости 06.15 Х/ф "Посмотри, кто говорит" 08.10 Мультфильм 09.00 Играй, гармонь любимая! 09.40 Слово пастыря 10.15 Смак 10.55 Д/ф "Ирина Мирошниченко. Откровения" 12.15 Среда обитания 14.15 Свидетели 15.15 Приговор 16.15 Человек и закон 17.15 Концерт Виктора Дробыша "Хиты и звезды" 18.55 Кто хочет стать миллионером? 20.00 Д/ф "Как приручить удачу" 21.00 Время 21.15 Какие наши годы! 22.35 КВН. Премьер-лига 00.10 Х/ф "Люблю тебя, чувак" 02.05 Х/ф "Смешная девчонка" 04.50 Т/с "Спасите Грейс"	05.50, 06.10 Х/ф "Командир счастливой "Щуки" 06.00, 10.00, 12.00 Новости 07.50 Армейский магазин 08.25 Мультфильм 09.10 Здоровье 10.15 Непутевые заметки 10.30 Пока все дома 11.25 Подари мне жизнь 12.15 Д/ф "К-278. Остаться в живых" 13.20 Х/ф "Женитьба Бальзаминова" 15.00 Х/ф "Дневники принцессы - 2: Как стать королевой" 17.00 Т/с "Судебная колонка" 19.00 Концерт Елены Ваенги "Белая птица" 21.00 Время 21.20 Большая разница. Лучшее 22.25 Yesterday live 23.20 Х/ф "Криминальное чтиво" 02.15 Х/ф "Будь моим парнем на пять минут" 03.50 Т/с "Спасите Грейс"
Россия 2-й канал	05.00 Утро России 09.05 С новым домом! 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Кулагин и партнеры" 13.00 Т/с "Тайны следствия" 14.50 Дежурная часть 15.05 Т/с "Ефросинья. Продолжение" 16.50 Т/с "Все к лучшему" 17.55 Т/с "Институт благородных девиц" 18.55 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "По горячим следам" 00.35 Вести+ 00.55 Х/ф "Цветы лиловые полей"	05.00 Утро России 09.05 С новым домом! 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Кулагин и партнеры" 13.00 Т/с "Тайны следствия" 14.50 Дежурная часть 15.05 Т/с "Ефросинья. Продолжение" 16.50 Т/с "Все к лучшему" 17.55 Т/с "Институт благородных девиц" 18.55 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "По горячим следам" 22.00 Х/ф "Пожар" 01.40 Горячая десятка	05.00 Утро России 09.05 С новым домом! 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Кулагин и партнеры" 13.00 Т/с "Тайны следствия" 14.50 Дежурная часть 15.05 Т/с "Ефросинья" 16.50 Т/с "Все к лучшему" 17.55 Т/с "Институт благородных девиц" 18.55 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "По горячим следам" 22.00 Торжественное открытие Международного конкурса молодых исполнителей "Новая волна-2011" 01.35 Х/ф "Ужин в четыре руки"	05.00 Утро России 09.05 С новым домом! 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Кулагин и партнеры" 13.00 Т/с "Тайны следствия" 14.50 Дежурная часть 15.05 Т/с "Ефросинья. Продолжение" 16.50 Т/с "Все к лучшему" 17.55 Т/с "Институт благородных девиц" 18.55 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "По горячим следам" 22.00 Новая волна-2011. Трансляция из Юрмалы 01.35 Х/ф "Закат"	05.00 Утро России 09.05 С новым домом! 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Кулагин и партнеры" 13.00 Мой серебряный шар 14.50 Дежурная часть 15.05 Т/с "Ефросинья. Продолжение" 16.50 Т/с "Все к лучшему" 17.55 Т/с "Институт благородных девиц" 18.55 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "По горячим следам" 22.00 Новая волна-2011. Трансляция из Юрмалы 01.35 Х/ф "Хозяева ночи"	06.00 Х/ф "Смерть в кино" 07.30 Сельское утро 08.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести 08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва 08.20 Х/ф "Богатенький Рич" 10.05 Комната смеха 11.20 Дежурная часть 11.50 Честный детектив 12.20, 14.30 Т/с "Дыши со мной" 16.30 Субботний вечер 18.25, 20.35 Х/ф "Дочки-матери" 22.45 Новая волна-2011. Трансляция из Юрмалы	05.45 Х/ф "Меченые" 08.25 Мультфильм 09.40 Утренняя почта 10.20 Неделя в городе 11.00, 14.00, 20.00 Вести 11.10 С новым домом! 11.25, 14.30 Т/с "Дыши со мной" 14.20 Вести-Москва 15.55 Смеяться разрешается 18.05 Х/ф "Влюблен и безоружен" 20.35 Х/ф "С приветом, Козаностра" 22.30 Новая волна-2011. Трансляция из Юрмалы
Спорт 3-й канал	11.00, 14.45, 19.00 Все включено 11.55 Наука 2.0. ЕХперименты. Взрывы 12.25 Наука 2.0. Опыты дилетанта. Бортпроводники 13.00, 14.25, 18.00, 23.30, 06.55 Вести-Спорт 13.15, 17.40, 04.00, 08.40 Вести.ru 13.30, 08.10 Моя планета 14.40 Вести-Спорт. 15.40 Х/ф "Путь оружия" 18.15, 23.45 Футбол.ru 19.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Плавание. Финалы. 21.45 Х/ф "Человек президента" 00.30 Спортback 00.55 Футбол. Премьер-лига. ЦСКА - "Крылья Советов" (Самара). 03.25 Федор Емельяненко. Перед боем 04.15 Неделя спорта 05.10 Смерть на ринге 07.10 Наука 2.0. Большой скачок. Зоогенетика 07.40 Рейтинг Т. Баженова 08.55 Футбол. Премьер-лига. ЦСКА - "Крылья Советов" (Самара)	11.00, 14.50, 19.05 Все включено 12.00, 14.00, 06.50 Моя планета 13.00, 14.35, 18.00, 00.10, 04.15, 06.35 Вести-Спорт 13.15, 17.40, 04.00, 07.45 Вести.ru 13.30 Рейтинг Тимофея Баженова 15.50 Х/ф "Исполнение приказа" 18.15 Неделя спорта 19.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Плавание. Финалы. Прямая трансляция из Китая 22.10 Х/ф "Путь оружия" 00.25 Федор Емельяненко. Перед боем 00.55 Лучшие бои Федора Емельяненко 02.05 Х/ф "Девять жизней" 04.35, 08.55 Футбол России 05.35, 10.00 Top Gear. Лучшее 08.00 Top Gёrl	11.00, 14.50, 19.20 Все включено 12.00, 05.55, 10.00 Top Gear. Лучшее 13.00, 14.35, 18.00, 23.50, 04.15, 06.55 Вести-Спорт 13.15, 17.40, 04.00, 08.15 Вести.ru 13.30, 07.05 Моя планета 15.50 Х/ф "Побег из тюрьмы" 18.15, 01.00 Футбол России 19.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Плавание. Финалы. Прямая трансляция из Китая 21.55 Х/ф "Девять жизней" 00.05 Профессиональный бокс. Виталий Кличко (Украина) против Криса Арреолы (США) 02.05 Х/ф "Солдаты фортуны" 04.35 Климат-контроль. Версии 05.25, 09.25 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы 08.30 Top Gёrl	11.00, 14.50, 18.15 Все включено 12.00, 05.40, 10.00 Top Gear. Лучшее 13.00, 14.35, 18.00, 23.55, 04.15, 06.40 Вести-Спорт 13.15, 17.40, 04.00, 08.15 Вести.ru 13.30, 07.20 Моя планета 14.15 Рыбалка с Радзишевским 15.50 Х/ф "Девять жизней" 19.20, 09.25 Технологии спорта 19.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Плавание. Финалы. Прямая трансляция из Китая 22.00 Х/ф "Солдаты фортуны" 00.10, 04.35 Удар головой 01.10 Климат-контроль. Версии 02.00 Х/ф "Стальные тела" 06.50 Наука 2.0. Программа на будущее. Мир без водителей 08.30 Top Gёrl	11.00, 14.00 Все включено 12.00 Top Gear. Лучшее 13.00, 15.00, 17.35, 00.25, 04.30, 07.20 Вести-Спорт 13.15, 17.15 Вести.ru 13.30 Наука 2.0. Программа на будущее. Мир без водителей 15.15 Х/ф "Стальные тела" 17.55, 21.55 Формула-1. Гран-при Венгрии. Свободная практика. Прямая трансляция 19.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Плавание. Финалы. Прямая трансляция из Китая 23.50, 04.00, 08.45 Вести.ru. Пятница 00.40, 04.55, 10.10 Футбол России. Перед туром 01.25, 05.45 Лучшие бои Федора Емельяненко 02.10 Х/ф "Человек президента - 2" 04.50 Вести-Спорт. Местное время 06.50 Федор Емельяненко. Перед боем 07.30 Там, где нас нет. Швейцария 08.05 Моя планета 09.15 Top Gёrl	11.00, 13.45 Моя планета 13.00, 15.10, 17.55, 23.05, 08.20 Вести-Спорт 13.15 Вести.ru. Пятница 14.40 В мире животных с Николаем Дроздовым 15.25, 23.20 Вести-Спорт. 15.30 Наука 2.0. Большой скачок. Зоогенетика 16.00 Х/ф "Солдаты фортуны" 18.10 Задай вопрос министру 18.55 Формула-1. Гран-при Венгрии. Свободная практика 20.00 Чемпионат мира по водным видам спорта. Плавание. Финалы. 21.55 Формула-1. Гран-при Венгрии. Квалификация. 23.30 Удар головой 00.30 Футбол России. Перед туром 01.25 Футбол. Премьер-лига. "Спартак" (Москва) - "Кубань" (Краснодар). 04.00 Футбол. Жеребьевка чемпионата мира-2014. Прямая трансляция. 05.50 Проф. бокс. З. Байсангуров (Россия) против М. Миранды (Бразилия). 08.30 Бокс. Чемпионат мира среди юниоров. Финалы.	11.15, 15.20, 17.55, 00.15, 03.55, 07.15 Вести-Спорт 11.30 Федор Емельяненко. Перед боем 12.00 М-1. Смешанные единоборства. Ф. Емельяненко (Россия) против Д. Хендерсона (США). 14.30 Рыбалка с Радзишевским 14.50 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы 15.30, 04.10 Вести-Спорт. 15.40 Страна спортивная 16.05 Х/ф "Человек президента - 2" 18.10 Смерть на ринге 19.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Плавание. Финалы. 21.45 Формула-1. Гран-при Венгрии. 00.35, 05.05 М-1. Смешанные единоборства. Ф. Емельяненко (Россия) против Д. Хендерсона (США). 01.55 Футбол. Премьер-лига. "Краснодар" - ЦСКА. Прямая трансляция 04.20 Футбол.ru 07.25 Моя планета 09.45 Формула-1. Гран-при Венгрии
НВК 4-й канал	18:00 "Теван" 18:30 "Веселый будильник" 18:45 "Сунтаар улууһун уобаластара" ("Сунтаар" ТВ) 19:15 "Примирение" По итогам семинара профилактической работы с несовершеннолетними, оказавшимися в конфликте с законом 19:45 "Киһиттэн кииннээх, хатыҥтан хааннаах" 20:00 "Подробности" 20:30 "Саха Сирэ-Якутия" 21:05 "Аал-луук мас": Сэрэкээн саһан Г. Аргунов 21:35 "Недвижимость в Якутии" 21:50 "Иннилээх кулуут" уус-уран киинэ 22:05 "Саха Сирэ-Якутия"	18:00 "Полярная звезда": Bon ton 18:30 "Куулай — 2010" ("Амма" ТВ) 18:45 "Өн буордаах Өнер сирэ" ("Боробон" ТВ) 19:15 "Кыыс хараҕын уута" ооолорго киинэ 19:45 Загадочная гора "Киһилээх" ("Верхоянск" ТВ) 20:30 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 21:05 "Точка кипения" 21:35 "Простые истины" 22:05 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа	18:00 "Туулай түүнү сырдатар" ("Нам" ТВ) 18:30 "Вырастай-ка" 18:45 "Шахадыбе — праздник одулов" (ТВ "Зырянка") 19:15 "Уус кыһата" 19:30 "Ааспыт олох кэрчиктэрэ" 20:00 "Тыа сирэ" 20:30 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 21:05 "Байанай" 21:35 "Ыһыах — чөл олох иһин" ("Бэрдьигэс" ТВ) 22:05 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа	18:00 "Полярная звезда": Олонхо эйгэтэ 18:30 "Күнчээн": Кэрэ биһигэ 18:45 "Суруллубут суоруллубат" ("Кэбээйи" ТВ) 19:15 "Ураанхай дойдутугар айан" I ч. 19:45 "Служба 02" 20:00 "Якутия лицом к миру" 20:30 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 21:05 "Сир ийэ билбэтин..." уус-уран киинэ ("Боробон" ТВ) 22:15 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа	18:00 "Теван" 18:30 "Күнчээн" 18:40 "Дьоһогойдоох Дьөгүөр" ("Мааръичаан" ТВ) 19:10 "Ураанхай дойдутугар айан" II ч. 19:40 Новые перспективы "Сахабазальта" 20:10 "Ходуһа суугуна" (т/о «Республика») 20:30 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 21:05 "Санньыар саас" уус-уран киинэ ("Бэрдьигэс" ТВ) 22:30 "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа	18:00 "Тарбаахаптыын астыахха" 18:30 "Пропеллер" 18:45 "Истин илдьит" 19:15 "Филиал НВК в Москве" 19:45 Республиканское агенство субконтрактации 20:05 "Фестиваль подводной охоты" ("Амма" ТВ) 20:20 "Контакт" 20:30 "Якутия. День за днем" информационная программа 21:05 "Аал-луук мас": Сэрэкээн сэһэн А. Федоров 21:50 "ТВ спорт": Чемпионат ДВФО по кик-боксингу памяти А.Иванова.	18:00 "Полярная звезда" 18:45 "Истин илдьит" 19:15 "Дворы нашего детства" 19:45 "Уруу алгыһа" 20:00 "Саха ыала" 20:30 "Якутия. День за днем" информационная программа 21:05 "Сардаана" 21:50 "ТВ спорт": Чемпионат республики по спортингу 22:20 "Праздник в нашем доме"

ЭҔЭРДЭЛИИБИТ!

Кыыс Амма нааһылаах Мындаҕатын тахсыбыт, торуттаах таптаммыт кэргэммит, аҕабытыгар, убайбытыгар, бырааппытыгар **Василий Васильевич НОЕВЫ** олоҕун орто омурҕаныгар, төрөөбүт күнүнэн ис сүрэхтэн үөрэ-күөтэ туран эҕэрдэлиибит!

Күндү киһибитигэр баҕарабыт орто дойдуга бары сырдыгы, кэрэни, чэгиэн-чэбдик буол, саныыргытын-баҕаргыгын барыта толору туолларын.

Эҕэрдэни кытта кэргэнин, оҕолоругар, кийииттэринэ, биирэ төрөөбүттэринэ, кинилэр дьиэ кэргэттэрэ.

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ С 23 ПО 27 ИЮЛЯ

	суббота 23 июля				воскресенье 24 июля				понедельник 25 июля				вторник 26 июля				среда 27 июля		
Местное время	05:00	11:00	17:00	23:00	05:00	11:00	17:00	23:00	05:00	11:00	17:00	23:00	05:00	11:00	17:00	23:00	05:00	11:00	17:00
Температура °С	+17	+16	+24	+20	+17	+17	+24	+23	+20	+18	+22	+18	+12	+15	+22	+18	+15	+17	+24
Давление мм	734	732	732	732	732	731	730	739	730	731	733	736	739	740	739	739	739	737	736
Влажность %	88	100	64	84	92	100	85	93	97	100	75	90	87	87	54	89	96	84	57
Ветер м/с	С-В 5	С-В 5	С-В 4	С-В 2	В 3	В 3	Ю-В 3	Ю-В 3	Ю 3	З 3	З 4	З 4	З 1	З 1	Ю-З 1	Ю 2	В 2	Ю-В 1	Ю 3
Солнце восход/заход		05:11	23:21			05:13	23:19			05:16	23:16			05:18	23:13		05:21	23:11	
Луна восход/заход		23:54	15:56				17:17			03:07	19:37			00:20	19:49		01:05	20:47	

БИЛЛЭРИИЛЭР

Чурапчы киинигэр 2-ки квартиралаах дьиэ уонна МТЗ-82 трактор атыыланаллар. **Тел: 42-464, Сот. 8-914-220-10-64.**

xxx

Куорака 2-хостоох ч/б дьиэни өр кэмнэ куортамнаабыт. **Тел: 23-526, сот. 8-914-101-85-01.**

xxx

"Агроснаб" маҕаһыныгар атыыга бааллар: сертифицированнай "Сахазернопродукт" оҥорбут үрдүк хаачыстыбалаах сибиэмэ, сүөһү комбикормата. Ону таһынан шлагат баата, чэпчэтиллибит МТЗ саҥа таас чаастара, окко анаммыт техника (оҕуур быһаҕа, ваклевка, тиистээх уода), ат мунньара-ГВК-3,2, трактор мунньара-ГПГ-4 м, ГПГ- 2м (чэпчэтиллибит сыаналаах), сир хорутар суха-ПБН-3-3,50, турба-15, 20, 32, 50, 76 диаметрдаах, угольник, задвижка, иювер, ижесан уода. баалар. Тел: 42-525, 41-526.

xxx

Продаю кран "Пионер", кун-ПКУ-08. **Тел: 8914-296-10-67, 8914-294-82-66.**

xxx

Продается "УАЗ-чеп" 1998 г.в. в отличном состоянии. **Тел: 8914-107-37-72.**

xxx

Продается трехкомнатная благоустроенная квартира в центре с.Чурапчы. **Тел: 8914-226-80-10.**

УБААСТАБЫЛЛААХ ААҔААЧЧЫЛАР!

Олохтоох «Саҥа олох» хаһыакка сыл иккис аҥарыгар хаалбыт ыйдарга суруттуу саҕаланна.

Хаһыакка суруйтарыы почта бары отделениеларыгар уонна редакцияҕа ыытыллар.

«Саҥа олох» РИХ ГУ.

ҮҮТҮ ТУТТАРЫЫ НЭДИЭЛЭТЭЭҔИ СВОДКАТА

(От ыйын 20 күнүнээҕи туругунан)

Нэһилиэктэр	Ыанар ынах ахсаана	Үүт туттарыыта (тоннанан)		
		Үүнэн иһэринэн	нэдиэлэҕэ	күҥҥэ
Алаҕар	433	200,6	17,3	2,5
Бахсы	387	198,5	22,4	3,2
Болтоҕо	414	134,1	11,3	1,6
Болугур	747	237,5	30,1	4,3
Арыылаах	345	198,4	29,4	4,4
Кытаанах	414	121,4	14	2
Мугудай	614	238,8	17,6	2,5
Соловьев	741	314,8	23,2	3,3
Сылаҥ	1203	381,8	45,5	6,5
Толой	399	147,5	14,1	2,3
Одьулуун	942	355,3	35	5
Хадаар	543	250,3	19,3	2,7
Хатылы	480	180,3	18,9	2,7
Хайахсыт	485	153,8	171,3	2,5
Хоптоҕо	974	286,4	29,4	4,2
Чакыр	653	219	26,6	3,8
Чурапчы	617	121,4	11,2	1,6
Улуус үрдүнэн	10391	3739,9	536,6	55,1

Улууска от ыйын 18 күнүнээҕи туругунан оттооһун сводката

Нэһилиэктэр	Киһи ахсаана	Охсуу (гектар)	Былаан-сорудах (тонна)	Былаан -прогноз	Былаан -график	Былаан туолуута (факт. тонна)	Былаан %-нга графикка туолуута
1. Алаҕар	130	165	1500	1265		112	7,5
2. Арыылаах	50	75	1200	1200		30	2,5
3. Бахсы							
4. Болтоҕо	25	50	1700	1700		18	1,1
5. Болугур	56	198	2720	2720		80	2,9
6. Кытаанах	13	20	1750	1750		10	0,6
7. Мугудай	17	100	1900	1620		29	1,5
8. Одьулуун	62	130	2310	2310		45	1,9
9. Соловьев	154	105	2180	2180		80	3,7
10. Толой	51		1250	1250		15	1,2
11. Сылаҥ	212	780	2720	2436		20	0,7
12. Хадаар	40	60	1700	1750		30	1,8
13. Хатылы	104	201	2000	2000		61	3,1
14. Хайахсыт	229	1750	1800	1250		87	4,8
15. Хоптоҕо	25	19		2220	2220	6	0,3
16. Чакыр	18	57	1900	1789		9,4	0,5
17. Чурапчы	23	35	2200	1708		6	0,3
Улуус үрдүнэн:	1209	3745	32 300	27883	2584	638,4	2,0

Таптыллаах аҕата

СТАРОСТИН Петр Гаврильевич

олохтон туораабытынан ытыктабыллаах учууталбытыгар Татьяна Константиновна Далбаеваҕа, биирэ үөрэммит доҕорбутугар Константин Петровичка, бары аймахтарыгар, чугас дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Дириҥ орто оскуолатын 1987 с. бүтэрбит 31-с ыһыыта.

Таптаммыт аҕата

КУЗЬМИН Егор Николаевич

уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кыыһыгар, коллегабытыгар Кузьмина Ольга Алексеевнаҕа, кэргэнигэр Николай Егоровичка, ийэтигэр, биирэ төрөөбүттэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

ХЭТ «Спарба».

Кутурҕаннарын тэрдэллэр:

– Күндү аҕата Кузьмин Егор Николаевич соһумардык күн сириттэн барбытынан кыыһыгар Анна Егоровнаҕа биирэ үөрэммиттэрэ.

– Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕо Кузьмин Егор Николаевич уһун ыарахан ыарыыттан бу дьыл от ыйын 19 күнүгэр олохтон туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, биирэ төрөөбүттэригэр "Чурапчы нэһилиэгэ" МТ дьаһалтата.

– Кузьмин Егор Николаевич уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Евдокия Романовнаҕа, кутуөттэригэр Николайга, балтыларыгар Олиҕа, бары оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар Чурапчыттан Л.А., В.Т.Перминовтар, Болтоҕоттон Т.М., И.А.Картузовтар, Мындаҕайыттан А.Т., А.А.Картузовтар дьиэ кэргэттэрэ;

– Кузьмин Егор Николаевич уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, биирэ төрөөбүттэригэр "Чурапчы нэһилиэгэ" МТ дьаһалтата.

Болугур нэһилиэгин олохтооҕо

РОМАНОВА Евдокия Николаевна

олохтон туораабытынан эдьиийигэр, профессор Г.П.Башарин аатынан Сылаҥ орто оскуолатын профкомун председателигэр Баншеева Сардаана Николаевнаҕа дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Сылаҥ орто оскуолатын коллектива.

Кутурҕаннарын тэрдэллэр:

– Романова Евдокия Николаевна соһумардык олохтон туораабытынан Р.И.Константинов аатынан Амма орто оскуолатын саха тылын учууталыгар, балтыгар Васильева Александра Николаевнаҕа оскуола коллектива.

Таптыллаах ийэтэ, Хадаар нэһилиэгин олохтооҕо

ЕГОРОВА Нина Григорьевна

олохтон туораабытынан доҕотторбутугар, кини кыыһыгар, Марта Ивановнаҕа, Семен Николаевич Ефремовтарга, кинилэр оҕолоругар, биирэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Лукиннар, Носовтар, Энергетовтар, Филипповтар.

Кутурҕаннарын тэрдэллэр:

– Таптыллаах ийэтэ Егорова Нина Григорьевна олохтон туораабытынан кийииттэригэр, сиэнэтигэр Арина Ивановна, убайбытыгар, бырааппытыгар Семен Семенович, сиэнигэр Саргылана Посельскайдарга Дьокуускайтан Ивановтар, Кривошапкиннар, Покровскайтан Нерясовтар, Чурапчыттан, Дириҥтэн Посельскайдар.

Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕо

ФЕОКТИСТОВ Федор Васильевич

эдэр саастарыгар күн сириттэн соһумардык барбытынан, чугас табаарыстарбытыгар Евдокия Федоровнаҕа, Василий Пантелеймоновичка, Айыынаҕа дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Табаарыстара Кузьминнар, Лебедевтар.

Кутурҕаннарын тэрдэллэр:

– Күндү уоллара Феоктистов Федор Васильевич соһумардык күн сириттэн барбытынан биирэ үөрэммит дьүөгэбитигэр, ийэтигэр Евдокия Федоровнаҕа, аҕатыгар Василий Пантелеймоновичка, балтыгар Айыынаҕа Болтоҕоттон биирэ үөрэммит табаарыстара.

– Күндү биирэ үөрэммит доҕорбут Феоктистов Федя эдэр сааһыгар олохтон туораабытынан ийэтигэр, аҕатыгар, балтыгар гимназия 12-с выпуск биирэ үөрэммит оҕолоро, учуутала Марфа Семеновна Наумова.

– Күндү уоллара Федя күн сириттэн барбытынан эдьиийбитигэр Евдокия Федоровнаҕа, күтүөппүтүгэр Василий Пантелеймоновичка Таттатан Екатерина Карповна Попова төрөппүт уолаттара уонна кыргыттара.

– Күндү оҕолоро, убайа Феоктистов Федя олус хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан биирэ үлэлээбит табаарыстарыгар, иэтиҥ доҕорутар Василий Пантелеймоновичка, кэргэнигэр Евдокия Федоровнаҕа, балтыгар Айыынаҕа, бары аймахтарыгар Чурапчытааҕы РЭС салалтата, профкома, коллектива;

– Таптыыр оҕолоро Феоктистов Федя эдэр сааһыгар хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан бырааттарыгар, убайдарыгар Василий Пантелеймоновичка, сиэнитэригэр Евдокия Федоровнаҕа, кыыстарыгар Айыынаҕа, бары аймахтарыгар таайын оҕолоро Елена, Василий, Анна, Светлана, Данил дьиэ кэргэттэрэ;

– Таптыллаах уоллара Феоктистов Федя соһуччу эдэр сааһыгар олохтон туораабытынан ийэтигэр Евдокия Федоровнаҕа, аҕатыгар Василий Пантелеймоновичка, балтыгар Айыынаҕа Чурапчытааҕы киилэк коллектива, профкома;

– Таптыыр сиэнэрэ, оҕолоро, убайа Феоктистов Федя эдэр сааһыгар соһумардык олохтон туораабытынан ыал ыллыларыгар, эдьиийигэр, тыыл үлэ ветераныгар Пантелеймон Иннокентьевичка, эбэтигэр Мария Семеновнаҕа, ийэтигэр Евдокия Федоровна, аҕатыгар Василий Пантелеймонович, балтыгар Айыына Феоктистовтарга Дириҥтэн "Клубнай" түһүлгэ олохтоохторо, Дириҥ баламаһатын ветераннара.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ,
Редактор-директоры солбуйааччы, культура, бырааб, доруобуйа харыстабылын отдела – О.В. ТРОФИМОВА.
Эппиэттиир секретарь, литературнай сотрудник, суруй отдела – Н.Н. ПУХОВА.
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела–А.М. СЛЕПЦОВ.
Корректор–В.Н.ПЕТРОВА.
Верстальщик – Л.К. ПОПОВА.
Бэчээттээччилэр – Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ, С.А. ПАВЛОВ.

Тэрийэн таһаараачылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственнай учреждениета. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуонуарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бачээккэ СР региональнай управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №19-0423.

АДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru

Бэчээккэ сакааһа: № 98 (10347) Тираж 1720. Хаһыат сыаната: 10 солк.

Саҥа олох

Автор суруйар этиилэр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбэһэр буолбатах. Суруктар ыйыллар чахчылар кырдьыктааҕытыгар эппиэтинэһи автор тус бэйэтэ сүгэр.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графига: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэриллиннэ: 16 ч 00 м. "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһукка 22.07.2011 с. офсетка бэчээттэннэ.
Аадырыһа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекса: 54907. Хаһыат кэлиилээҕэ үстэ: оптуорунньукка, чэппиэргэ уонна субуотаҕа тахсар.